

УДК 004.738.1:025.5:027.7(477.61-25)СНУ ім. В.Даля

РОЛЬ ВЕБ-САЙТУ В БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ольга ЄПІФАНОВА

*Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля,
кв. Молодіжний, 20-а, м. Луганськ, 91034, Україна, тел. (0642) 41-52-61*

Проаналізовано структуру, завдання та функціонування веб-сайту Наукової бібліотеки Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Звернуто увагу на електронний каталог та електронну бібліотеку, доступ до яких можливий через цей сайт.

Ключові слова: веб-сайт, Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, бібліотечно-інформаційне обслуговування, електронна бібліотека.

Сьогодні вже можна констатувати, що створення і розвиток веб-ресурсів бібліотек став актуальним напрямком їхньої діяльності. У зв'язку з цим, українські бібліотеки накопичують і аналізують позитивний досвід і новачі в організації й функціонуванні бібліотечних веб-сайтів, як вітчизняних, так і зарубіжних, що знайшло своє відображення у фахових виданнях.

Українські бібліотечні веб-сайти, як правило, містять традиційний набір, що включає контактну, історичну і рекламну інформацію, точки доступу до безпосередньо бібліотечних і зовнішніх інформаційних ресурсів. Однак, чи варто обмежувати можливості веб-сайту тільки цими рамками?

Університетська бібліотека має низку особливостей, що впливають на її основні технологічні процеси. Відзначимо найістотніші з них. Університетській бібліотеці необхідний постійний зворотній зв'язок з користувачами при формуванні фонду й організації навчального процесу, оскільки бібліотека є структурним підрозділом вищого навчального закладу, що забезпечує інформаційну підтримку його навчальної і науково-дослідної діяльності.

Інша особливість університетської бібліотеки – територіальна розгалуженість фонду, пов'язана з тим, що університет є складною структурованою інституцією, до складу якої входять навчальні, наукові, інформаційно-видавничі підрозділи тощо.

Враховуючи ці особливості, актуальність створення веб-сервера в університетській бібліотеці для застосування Інтернет-технологій у бібліотечно-інформаційному обслуговуванні різко зростає.

Зрозуміло, що сьогодні для виконання запитів читачів використання традиційних методів обслуговування вже недостатньо. Сучасна бібліотека вищої школи, що претендує на роль ланки інформаційної структури, повинна мати базу електронних бібліотечних ресурсів, забезпечувати інтерактивні сервіси: електронну доставку документів, власний веб-сайт, а ще краще веб-сервер, виходи на освітні портали, електронні повнотекстові колекції.

Наша бібліотека, впроваджуючи нові інформаційні технології, намагається забезпечити реалізацію інформаційних потреб користувачів. Для цього в 2002 р. було створено веб-сервер Наукової бібліотеки як частину інформаційного сервера Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля; розпочалася робота по створенню сайту і нагромадженню електронних ресурсів бібліотеки.

Адреса сайту – www.library.snu.edu.ua. Він розташований на інформаційному сервері Наукової бібліотеки. Структуру сайту та його дизайн розробили співробітники відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення Наукової бібліотеки. Цей відділ також здійснює обслуговування і модифікацію сайту; розділи наповнюють співробітники бібліотеки.

Сьогодні веб-сайт є одним з інструментів бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів нашої бібліотеки. Забезпечення вільного доступу до інформаційних ресурсів, інформування про всі аспекти діяльності, про цілі, завдання, роботу та структуру Наукової бібліотеки університету – ось головні завдання, які ми ставили перед собою при його створенні. Крім того, сайт виконує й інші завдання:

- 1) представляє Наукову бібліотеку Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля в Україні і світі українською і російською мовами;
- 2) надає інформацію про нові надходження до бібліотеки;
- 3) інформує про передплату періодичних видань;
- 4) дозволяє скористатися електронним каталогом бібліотеки;
- 5) організовує доступ до електронної бази повнотекстових версій методичних вказівок, підготованих викладачами університету;
- 6) сприяє максимальному використанню існуючої в базах даних університету інформації.

Внаслідок постійного вдосконалення та багаторазових оптимізацій структури сайту він набув сучасного вигляду. Основні напрямки діяльності Наукової бібліотеки представлено розділами:

Про бібліотеку:

Історія

Структура

Час роботи

Правила користування

Бібліотеки структурних підрозділів університету

Науково-методична робота

Методичне об'єднання бібліотек ВНЗ області

Інформаційні ресурси:

Новини

Контактна інформація

Інформація для користувачів

Нові надходження

Періодичні видання

Віртуальні експозиції

Архів подій

Електронні ресурси:

Електронний каталог (на базі АБІС "УФД/Бібліотека")

Інтернет-ресурси

Бібліотечний світ

Електронні повнотекстові журнали і бази даних

Зведений каталог періодичних видань бібліотек Луганської області

Відповідно структура веб-сайту має кілька рівнів, а інформаційні ресурси згруповано за видами діяльності. Насамперед, максимально повно надано доступ до власних інформаційних ресурсів бібліотеки: електронного каталогу, електронних версій методичних вказівок, нових надходжень, матеріалів конференцій і семінарів, які проводила бібліотека.

Однією з найважливіших характеристик будь-якого веб-ресурсу є періодичність поповнення його новою інформацією. У зв'язку з цим співробітники відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки ведуть постійну роботу з наповнення сайту Наукової бібліотеки актуальною інформацією.

Коротко розглянемо найцікавіші, на наш погляд, розділи сайту бібліотеки. Найбільше наших користувачів цікавить електронний каталог (ЕК), що нараховує сьогодні близько 100 тис. записів документів (близько 293 тис. примірників). Через сайт передбачається доступ до електронної бібліотеки університету, що міститиме електронні версії підручників, навчально-методичних посібників, матеріали конференцій, автореферати дисертацій та інші праці вчених університету. На сьогодні електронна бібліотека нараховує близько 1500 повнотекстових документів з філософії, 65 видань навчальних посібників, 930 повнотекстових методичних вказівок, 3160 електронних версій творів художньої літератури і публіцистики.

Бюлетень нових надходжень – друга за популярністю послуга сайту. Він оновлюється щомісяця. Завдяки йому у користувачів з'явилася можливість на відстані знайомитися з новинками, що надходять до фонду бібліотеки і пропонуються до перегляду у перший тиждень місяця в довідково-бібліографічному відділі.

Періодику подано у переліку передплачених університетом періодичних видань, що дозволяє користувачам не тільки отримати інформацію про певне видання, але і корегувати передплату, подаючи замовлення до бібліотеки.

Для зручності організовано доступ не тільки до власних, але і до зовнішніх Інтернет-ресурсів. У відповідних розділах веб-сайту створено точки доступу, прив'язані до інформаційних потреб користувачів. Приділено увагу ресурсам Інтернету, подано адреси різних веб-серверів. Серед них:

- офіційні сайти України;
- пошукові сервери України та інших країн світу;
- бібліотеки України;
- закордонні бібліотеки;
- вищі навчальні заклади;
- інша інформація.

Щоб зробити наш сайт “живим” і цікавим, ми дуже уважно ставимося до сторінок “Інформація для читачів”, “Віртуальні експозиції”, інформація на яких поновлюється регулярно і надходить від усіх підрозділів бібліотеки. На цих сторінках можна дізнатися про цікаві події в бібліотеці: про вернісажі, книжкові виставки, комплексні заходи, проведені бібліотекою або в приміщенні бібліотеки; про можливості зробити замовлення на нову літературу у відділі комплектування; одержати привітання до свята та ін.

Співробітники відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення ведуть постійну роботу з наповнення сайту новими Інтернет-ресурсами, необхід-

ними для викладачів і студентів університету, а також проводять щотижневий моніторинг цього інформаційного простору, щоб підтвердити актуальність пропонованої інформації.

У розділах інформації можна знайти правила і режим роботи бібліотеки, телефонний довідник, інтерактивні контактні електронні адреси співробітників Наукової бібліотеки, познайомитися з відділами і службами, з додатковими послугами, що пропонує бібліотека.

Тепер проводиться моніторинг використання ресурсів веб-сайту з метою модифікації його структури і редагування змісту.

За час роботи сайту Наукової бібліотеки (з 19 липня 2003 р.) користувачі відвідали тільки головну сторінку близько 12 тис. разів і переглянули різні сторінки сайту близько 90 тис. разів.

У середньому на місяць він обслуговував близько 900 відвідувачів. Найбільш відвідувані розділи сервера бібліотеки:

- електронний каталог;
- нові надходження;
- інтернет-ресурси;
- новини;
- інформація для читачів;
- періодичні видання;
- віртуальні експозиції.

Започатковано створення корпоративного веб-проекту екологічного спрямування, учасниками якого є члени методичного об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів Луганської області. Зібрано необхідні інформаційні ресурси, які опрацьовано і розміщено на сайті НБ СХУ імені Володимира Даля.

Сьогодні веб-сервер Наукової бібліотеки є найважливішим інструментом інформаційного комплексу університету. Це віртуальна бібліотека, яка доступна 24 години на добу, що робить її цікавою і корисною для наших користувачів.

THE ROLE OF WEB-SITE IN THE LIBRARY-INFORMATIONAL SERVICES OF THE SCIENTIFIC LIBRARY OF VOLODYMYR DAL' EASTERN-UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY

Oľha YEPIFANOVA

*Scientific Library of Volodymyr Dal' Eastern-Ukrainian National University,
20-a, Molodizhnyi quart., Luhansk, 91034, Ukraine, tel. (0642) 41-52-61*

The article provides an analysis of the structure, tasks and functioning of the Internet-site which belongs to the Scientific Library of Volodymyr Dal' Eastern-Ukrainian National University. Attention is paid to the electronic form of catalogue and electronic library, access to which is available on the web-site.

Key words: Internet site, Scientific Library of Volodymyr Dal' Eastern-Ukrainian National University, library-informational service, electronic library.

**РОЛЬ ВЕБ-САЙТА В БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННОМ
ОБСЛУЖИВАНИИ НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ
ВОСТОЧНОУКРАИНСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА
ИМЕНИ ВЛАДИМИРА ДАЛЯ**

Ольга ЕПИФАНОВА

*Научная библиотека Восточноукраинского национального университета им. В. Даля,
кв. Молодежный, 20-а, г. Луганск, 91034, Украина, тел. (0642) 41-52-61*

Проанализирована структура, задания и функционирование веб-сайта Научной библиотеки Восточноукраинского национального университета им. В. Даля. Обращается внимание на электронный каталог и электронную библиотеку, доступ к которой возможен через этот сайт.

Ключевые слова: веб-сайт, Научная библиотека Восточноукраинского национального университета им. В. Даля, библиотечно-информационное обслуживание, электронная библиотека.

Стаття надійшла до редколегії 4.09.2008

Прийнята до друку 11.03.2009